

Druhá časť

Železničná doprava

Článok 1 Organizácia dopravného zabezpečenia

(1) Organizácia dopravného zabezpečenia v oblasti železničnej dopravy počas krízovej situácie (ďalej len „ODZ-ŽD“) je súčasťou opatrení hospodárskej mobilizácie, pripravovaných v stave bezpečnosti a uskutočňovaných počas krízovej situácie, na zabezpečenie dopravných a prepravných potrieb ozbrojených síl, ozbrojených bezpečnostných zborov a ostatných zložiek, chodu hospodárstva a základných potrieb obyvateľstva.

(2) Do ODZ-ŽD sa začleňuje osobná a nákladná železničná doprava. ODZ-ŽD rieši nadväznosť postupov jednotlivých zainteresovaných subjektov pri plnení dopravných a prepravných úloh.

Článok 2 Riadenie a organizovanie ODZ-ŽD

(1) Riadenie a organizácia ODZ-ŽD má tri úrovne:

- a) **republikovú úroveň** s pôsobnosťou na celom území Slovenskej republiky, ktorú predstavujú MDVRR SR, minister dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (ďalej len „minister dopravy“), krízový štáb MDVRR SR, Generálne riaditeľstvo Železníc Slovenskej republiky (ďalej len „ŽSR“), vrcholné riadiace orgány určených subjektov vykonávajúcich činnosť v oblasti nákladnej a osobnej železničnej dopravy. Títo plnia úlohy v rozsahu ustanovenom osobitnými predpismi¹ a úlohy uložené vládou SR, ústredným krízovým štábom vlády SR a BR SR. Pri plnení úloh spolupracujú s ďalšími zainteresovanými ministerstvami, ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy, miestnymi orgánmi štátnej správy a orgánmi územnej samosprávy, s Policajným zborom, so zainteresovanými zložkami ozbrojených síl, s vrcholovými riadiacimi orgánmi určených SHM s celoštátnou pôsobnosťou, riadiacimi orgánmi zainteresovaných právnických osôb a zainteresovanými fyzickými osobami oprávnenými na podnikanie,
- b) **krajskú úroveň** s pôsobnosťou na území kraja, ktorú predstavujú územne príslušné riaditeľstvo ŽSR, kraju príslušné riadiace orgány určených subjektov vykonávajúcich činnosť v oblasti nákladnej a osobnej železničnej dopravy. Tieto plnia úlohy v rozsahu ustanovenom osobitnými predpismi² a úlohy uložené vládou SR, BR SR, MDVRR SR, ďalšími zainteresovanými ministerstvami, ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy a nadriadenými organizačnými zložkami svojho subjektu. Pri plnení úloh spolupracujú s územne príslušnými samosprávnymi krajinami, okresnými úradmi v sídle kraja, krízovými

¹ Napr. ústavný zákon č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu, zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov, zákon č. 319/2002 Z. z. o obrane Slovenskej republiky, zákon č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu, zákon č. 179/2011 Z. z. o hospodárskej mobilizácii, zákon č. 258/1993 Z. z. o Železniciach Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, zákon č. 164/1996 Z. z. o dráhach a o zmene zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, zákon č. 259/2001 Z. z. o Železničnej spoločnosti, a. s. a o zmene a doplnení zákona č. 258/1993 Z. z. o Železniciach Slovenskej republiky v znení zákona č. 152/1997 Z. z.

² Napr. ústavný zákon č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu, zákon č. 319/2002 Z. z. o obrane Slovenskej republiky, zákon č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu, zákon č. 179/2011 Z. z. o hospodárskej mobilizácii, zákon č. 258/1993 Z. z. o Železniciach Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, zákon č. 164/1996 Z. z. o dráhach a o zmene zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, zákon č. 259/2001 Z. z. o Železničnej spoločnosti, a. s. a o zmene a doplnení zákona č. 258/1993 Z. z. o Železniciach Slovenskej republiky v znení zákona č. 152/1997 Z. z.

štábmi okresných úradov v sídle kraja, bezpečnostnými radami kraja a okresnými úradmi vo svojej územnej pôsobnosti. Ďalej spolupracujú s Policajným zborom, so zainteresovanými zložkami ozbrojených síl, s kraju príslušnými riadiacimi orgánmi určených SHM s celoštátnou pôsobnosťou, riadiacimi orgánmi zainteresovaných právnických osôb a zainteresovanými fyzickými osobami oprávnenými na podnikanie nachádzajúcimi sa na území kraja,

- c) **okresnú úroveň** s pôsobnosťou na území okresu, ktorú predstavujú územne príslušné organizačné zložky ŽSR a okresu príslušné riadiace orgány určených subjektov vykonávajúcich činnosť v oblasti nákladnej a osobnej železničnej dopravy a zainteresovaných dopravcov. Tieto plnia úlohy v rozsahu ustanovenom osobitnými predpismi³ a úlohy uložené vládou SR, BR SR, MDVRR SR, ďalšími zainteresovanými ministerstvami, ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy a nadriadenými organizačnými zložkami svojho subjektu. Pri plnení úloh spolupracujú s územne príslušnými okresnými úradmi, krízovými štábmi okresných úradov, útvarmi okresného úradu s pôsobnosťou v oblasti dopravy a pozemných komunikácií, obcami nachádzajúcimi sa na území okresu a krízovými štábmi dotknutých obcí. Ďalej spolupracujú s Policajným zborom, so zainteresovanými zložkami ozbrojených síl, s okresu príslušnými orgánmi riadenia určených SHM s celoštátnou, krajskou a okresnou pôsobnosťou, riadiacimi orgánmi zainteresovaných právnických osôb a zainteresovanými fyzickými osobami oprávnenými na podnikanie nachádzajúcimi sa na území okresu.

(2) Po vyhlásení krízovej situácie vládou sa vykonávajú opatrenia ODZ-ŽD na celom území alebo na časti územia Slovenskej republiky.

(3) Podľa druhu krízovej situácie sa na plnenie úloh ODZ-ŽD využívajú sily a vecné prostriedky predurčené na plnenie úloh ODZ-ŽD, ktoré sa podľa osobitných predpisov⁴ nebudú využívať na plnenie iných úloh.

(4) Na plnenie úloh ODZ-ŽD sa počas krízovej situácie

- a) trvale nevyužívajú (nezaradujú) špeciálne pohotovostné, meracie, montážne a opravárenské koľajové vozidlá a koľajové vozidlá služieb nutných na plnenie špecifických úloh,
b) dočasne nevyužívajú (nezaradujú) špeciálne a jednonúčelové železničné koľajové vozidlá, ktorých konštrukčná úprava neumožňuje bežnú prepravu osôb a nákladov.

Článok 3

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR

(1) Vrcholným riadiacim orgánom ODZ-ŽD v stave bezpečnosti je MDVRR SR, ktoré vo svojej pôsobnosti zriaďuje krízový štáb.⁵ Krízový štáb MDVRR SR je pracovným orgánom ministra dopravy na riešenie krízových situácií a plní aj úlohy ODZ-ŽD na celoštátnej úrovni.

³ Napr. ústavný zákon č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu, zákon č. 319/2002 Z. z. o obrane Slovenskej republiky, zákon č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu, zákon č. 179/2011 Z. z. o hospodárskej mobilizácii, zákon č. 258/1993 Z. z. o Železničiach Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, zákon č. 164/1996 Z. z. o dráhach a o zmene zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, zákon č. 259/2001 Z. z. o Železničnej spoločnosti, a. s. a o zmene a doplnení zákona č. 258/1993 Z. z. o Železničiach Slovenskej republiky v znení zákona č. 152/1997 Z. z.

⁴ Napr. § 18 až 21 zákona č. 319/2002 Z. z. o obrane Slovenskej republiky

⁵ § 5 ods. 1 zákona č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu

(2) V stave bezpečnosti MDVRR SR plní najmä tieto úlohy:

- a) usmerňuje oprávnených žiadateľov⁶ vo veci predkladania predbežných prepravných požiadaviek (ďalej len „PPPo“) na železničné prepravy pre obdobie krízových situácií,
- b) prijíma, eviduje a vyhodnocuje PPPo na železničné prepravy pre obdobie krízových situácií prostredníctvom EPSIS® - JISHM,
- c) posudzuje oprávnenosť PPPo na železničné prepravy pre obdobie krízových situácií,
- d) v spolupráci so železničnými podnikmi (ďalej dopravcami)⁷ a ŽSR posudzuje kapacitné a časové možnosti vykonania PPPo,
- e) prostredníctvom EPSIS® - JISHM oznamuje žiadateľom stav akceptácie / neakceptácie PPPo,
- f) koordinuje činnosti v oblasti železničnej a cestnej dopravy pri plánovaní a zabezpečovaní PPPo,
- g) rieši zásadné otázky prípravy organizačného, materiálového, technického, personálneho, logistického a ekonomického zabezpečenia železničnej dopravy počas krízovej situácie,
- h) pripravuje návrhy opatrení ODZ-ŽD na riešenie krízovej situácie a podklady na prijímanie rozhodnutí vo vláde SR,
- i) vydáva metodické usmernenia súvisiace s prípravou ODZ-ŽD,
- j) analyzuje a vyhodnocuje riziká a ohrozenia a navrhuje preventívne opatrenia na ich zníženie alebo odstránenie.

(3) V období krízovej situácie MDVRR SR plní najmä tieto úlohy:

- a) prijíma mimoriadne požiadavky na železničné prepravy nevyhnutné pre plnenie úloh opatrení hospodárskej mobilizácie a potvrdzuje oprávneným žiadateľom ich prijatie,
- b) posudzuje oprávnenosť mimoriadnych požiadaviek na železničné prepravy, a to od zhodnotenia uplatnených prepravných požiadaviek v období krízových situácií s určením priorit až po ich odovzdanie jednotlivým subjektom hospodárskej mobilizácie,
- c) spracúva súhrnný prehľad požiadaviek na železničné prepravy,
- d) súhrnný prehľad požiadaviek na železničné prepravy, ktorý predkladá na posúdenie zainteresovaným dopravcom a ŽSR,
- e) na základe zhodnotenia kapacitných možností (vozne, hnacie vozidlá, nakladacie a vykladacie prostriedky a priestory a pod.) a časových možností (obeh vozňov, aktuálneho stavu železničnej infraštruktúry a vyťaženosť jednotlivých tratí a pod.) rozhoduje o vykonaní resp. nevykonaní požadovaných prepráv,
- f) na základe uznesení vlády SR, BR SR a ministra dopravy stanovuje priority vykonania jednotlivých prepráv, priority oznamuje ŽSR a zainteresovaným dopravcom,
- g) v spolupráci s dopravcom oznamuje žiadateľovi rozhodnutie o vykonaní / nevykonaní požadovanej prepravy (v prípade vykonania prepravy i podrobnosti – napr. nakladaciu stanicu, čas a miesto pristavenia vozňov, typ pristavených vozňov, čas zahájenia nakládky, podmienky nakládky a pod.),
- h) sleduje priebeh vykonávania schválených (nariadených) prepráv,
- i) podieľa sa na príprave a uskutočňovaní opatrení ODZ-ŽD,
- j) pripravuje návrhy a podklady ODZ-ŽD pre obranné plánovanie,
- k) pripravuje podklady a informácie pre ústredný krízový štáb vlády a zabezpečuje plnenie jeho rozhodnutí,
- l) vyhodnocuje plnenie úloh a opatrení ODZ-ŽD, zovšeobecňuje získané skúsenosti a využíva ich vo svojej činnosti,

⁶ § 4 ods. 1 zákona 179/2011 z. z. o hospodárskej mobilizácii

⁷ § 35 zákona 513/2009 o dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov

- m) koordinuje železničnú dopravu, cestnú dopravu, vodnú dopravu a leteckú dopravu pri riešení krízovej situácie; leteckú dopravu mimo času vojny a vojnového stavu,
- n) riadi systém organizačného, materiálového, technického, personálneho, logistického a ekonomického zabezpečenia dopravy a prijíma opatrenia v prípade jeho narušenia.

Článok 4

Úlohy subjektov pri plnení dopravných a prepravných úloh v stave bezpečnosti

(1) Zainteresované subjekty pri plnení dopravných a prepravných úloh sú tie, ktoré v čase bezpečnosti:

- a) vykonávajú činnosti v oblasti nákladnej a osobnej železničnej dopravy
- b) určené subjekty hospodárskej mobilizácie, ktoré plnia úlohy súvisiace s plnením opatrení hospodárskej mobilizácie v zmysle zákona o hospodárskej mobilizácii.

(2) **Dopravcovia** v čase bezpečnosti:

- a) sledujú početné stavy a využitie hnacích vozidiel, nákladných a osobných vozňov,
- b) spolupracujú s MDVRR SR, ŽSR a s ďalšími určenými subjektmi vykonávajúcimi činnosť v oblasti nákladnej a osobnej železničnej dopravy na príprave vykonania určených železničných preprav počas krízovej situácie a vyhlásených krízových stavov.

(3) **Oprávnení žiadatelia** v rámci ODZ-ŽD plnia najmä tieto úlohy v čase bezpečnosti:

- a) spracúvajú požiadavky na plánované železničné prepravy pre obdobie krízovej situácie, požiadavky predkladajú MDVRR SR každoročne do 31.5. prostredníctvom EPSIS® - JISHM podľa postupu, ktorý je upravený „Metodickým usmernením MDVRR SR k spôsobu evidencie a predkladania predbežných prepravných požiadaviek subjektov hospodárskej mobilizácie prostredníctvom EPSIS® - JISHM“,
- b) na základe pokynu ministerstva dopravy plnia čiastkové úlohy pre realizáciu určených železničných preprav (informovanie zamestnancov vlastného subjektu, informovanie obyvateľstva, príprava a realizácia nakládky a vykládky, usmerňovanie a regulácia v priestoroch nakládky a pod.).

(4) **Železnice Slovenskej republiky (ŽSR)** - ako manažér železničnej infraštruktúry plnia povinnosti vyplývajúce im z uzatvorenej „zmluvy o prevádzkovaní železničnej infraštruktúry na príslušné obdobie (ďalej zmluva)“ s vlastníkom železničnej infraštruktúry, štátom, zastúpeným MDVRR SR).

(5) **ŽSR** v stave bezpečnosti okrem povinností vyplývajúcich zo zmluvy plnia najmä tieto úlohy:

- a) sledujú stav prevádzky na železničných tratiach Slovenskej republiky a v susedných štátoch,
- b) spolupracujú s MDVRR SR a určenými subjektmi vykonávajúcimi činnosť v oblasti nákladnej a osobnej železničnej dopravy na príprave vykonania železničných preprav počas krízovej situácie.

Článok 5

Úlohy subjektov pri plnení dopravných a prepravných úloh počas krízovej situácie

(1) Všetky subjekty uvedené v článku 4 tohto metodického usmernenia vykonávajú činnosti ako v čase bezpečnosti. Nad rámec týchto činností vykonávajú ďalšie mimoriadne činnosti po vzniku krízovej situácie a vyhlásení krízového stavu.

(2) Na prípravu, riadenie a organizáciu prepráv počas krízovej situácie na úseku železničnej dopravy môže ŽSR v spolupráci so subjektmi vykonávajúcimi činnosť v oblasti nákladnej a osobnej železničnej dopravy vytvoriť pracovnú skupinu.

(3) Oprávnení žiadateľa spresňujú predbežné prepravné požiadavky predložené prostredníctvom EPSIS-u a spracúvajú požiadavky na mimoriadne železničné prepravy v období krízovej situácie. Požiadavky predkladajú:

- a) priamo MDVRR SR, alebo
- b) dopravcom, ktorí po prijatí žiadosti na mimoriadne prepravy tieto zasielajú na posúdenie MDVRR SR.

(4) Mimoriadne požiadavky predkladajú oprávnené subjekty priamo MDVRR SR dostupnou formou (mailom na adresu kr@mindop.gov.sk alebo faxom na číslo 02/52499646) a potvrdí telefonicky na číslo 02/59494444 alebo 02/59494445. Z dôvodu zamedzenia duplicitnej požiadavky predloženie takejto požiadavky dostupnou formou oznámi nadriadenému stupňu riadenia (ak takýto stupeň existuje - napríklad obec okresnému úradu, okresný úrad okresnému úradu v sídle kraja a pod.).

(5) MDVRR SR, ŽSR a zainteresovaní dopravcovia posudzujú požiadavky oprávnených subjektov na mimoriadne železničné prepravy počas krízovej situácie vzhľadom na druh krízového stavu a podmienky, za ktorých sa musí dopravné zabezpečenie realizovať, najmä vyhodnocujú:

- a) časové a kapacitné možnosti na vykonanie požadovaných železničných prepráv s ohľadom na aktuálny stav železničnej infraštruktúry (napr. priepustnosť tratí (konkrétny stav v danej situácii - zima, leto)
- b) stav zabezpečovacej a oznamovacej techniky s ohľadom na dodávky energií, poškodenia infraštruktúry a pod.),
- c) počty záujmových radov vozňov a čas potrebný na obeh vozňov, hnacích dráhových vozidiel, personálu,
- d) možnosti nakladacích a vykladacích rámp, priestorov,
- e) druhu tovaru určeného na prepravu a pod.

(6) MDVRR SR určí rozsah prepráv, ktorý je možné zabezpečiť zo strany ŽSR a zainteresovaných dopravcov a stanoví poradie vykonania požadovaných prepráv.

(7) Dopravcovia oznamujú oprávneným žiadateľom podmienky vykonania prepravy (najmä dátum, čas, nakladáciu a vykladáciu železničnú stanicu resp. nástupnú a výstupnú železničnú stanicu a pod.).

Článok 6

Realizácia prepravy podľa mimoriadnych požiadaviek

(1) Mimoriadne prepravy sú určené zo strany MDVRR SR a sú realizované za rovnakých podmienok ako v čase bezpečnosti. Podmienky prepravy sú dohodnuté medzi oprávnenými subjektmi, dopravcami a ŽSR (zainteresované subjekty).

(2) Všetky zainteresované subjekty môžu vydať pre svojich zamestnancov interné pokyny, usmernenia, príkazy a pod. pre realizáciu určených železničných prepráv súvisiace s realizáciou železničného dopravného procesu.

(3) Mimoriadne prepravy môžu byť realizované pravidelnými alebo mimoriadnymi vlakmi. Dopravca požiada ŽSR za účelom prípravy a realizácie trás vlakov na mimoriadnu prepravu a zašle potrebné základné údaje formou objednávky trasy vlaku.

(4) Preprava prostredníctvom pravidelných vlakov sa uskutočňuje v dňoch a v časovej polohe stanovenej grafikom vlakovej dopravy (ďalej len „GVD“). Je možné, že GVD v čase krízovej situácie bude upravený (redukovaný).

(5) ŽSR na základe vyhlásených krízových stavov zabezpečujú riadenie dopravy v núdzovom režime a požiadavky na mimoriadne vlaky ako ad-hoc vlaky budú realizované formou objednávok v súlade s platnými internými predpismi ŽSR, a to ako:

- a) objednávka trasy vlaku (pre vnútroštátnu dopravu),
- b) objednávka One Stop Shop (OSS) – cez kanceláriu prvého kontaktu so zákazníkom (pre medzinárodnú dopravu),
- c) zjednodušená objednávka.

(6) ŽSR na základe predložených vstupných parametrov posudzujú relevantnosť a realizovateľnosť objednávky. Ak sú všetky údaje v poriadku, tak je objednávka schválená a je jej pridelený cestovný poriadok. Cestovný poriadok sa danej trase vlaku môže prideliť buď priamo z existujúcich trás v GVD alebo sa vypracuje práve na danú konkrétnu požiadavku (vykoná sa konštrukcia trasy vlaku).

(7) Dopravca zabezpečí súhrn všetkých informácií od oprávnených subjektov za účelom zadania súpisu (zostavy) vlaku. Dopravca informácie zadá do aplikácie prevádzkového informačného systému (ďalej len „PIS“) sprístupneného ŽSR alebo do vlastného informačného systému (ďalej len „IS“). V prípade využitia vlastných IS na zasielanie vstupných informácií je dopravca povinný uzavrieť so ŽSR Zmluvu o elektronickej výmene informácií v súlade s platným internými predpismi ŽSR.

(8) Všetky subjekty zainteresované na plnení úloh ODZ-ŽD vykonávajú opatrenia nad rámec bežnej prevádzky pre zabezpečenie realizácie určených prepráv v zmysle podmienok prístupu k železničnej infraštruktúre platnej v príslušnom období a realizácia mimoriadnej prepravy sa uskutočňuje v spolupráci všetkých zainteresovaných subjektov.

(9) Všetky subjekty zainteresované na plnení úloh ODZ-ŽD sa podieľajú na činnosti pracovnej skupiny, ak ju MDVRR SR alebo ŽSR vytvorili.

(10) Všetky subjekty zainteresované na plnení úloh ODZ-ŽD sledujú priebeh realizácie prepráv a dohodnutým spôsobom podávajú priebežné a mimoriadne⁸ hlásenie na MDVRR SR.

Článok 7

Opravy vecných prostriedkov

Opravy vecných prostriedkov na plnenie úloh ODZ-ŽD určené subjekty zabezpečujú:

- a) využitím vlastných opravárenských kapacít a zariadení,
- b) formou zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy podľa osobitného predpisu⁹ s opravárenskými organizáciami, ktoré sú SHM.

⁸ Napr. príkaz č.2/2011 1. podpredsedu vlády a ministra dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky zo dňa 3. novembra 2011 na zabezpečenie vyznamievacieho a informačného systému v pôsobnosti rezortu Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky

⁹ § 289 až 292 zákona č. 513/1991 Zb. obchodného zákonníka

Článok 8

Spoločné ustanovenia

(1) Dopĺňovanie pohonných hmôt vo vlastníctve Správy štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky, ktorých ochraňovateľom je SHM, bude zabezpečovaná prostredníctvom Správy štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky.

(2) SHM, ktorý má k dispozícii skladovaciu kapacitu na pohonné hmoty uzatvorí zmluvu o budúcej zmluve so spoločnosťou Slovnaft, a. s., Bratislava za účelom zabezpečenia dodávok potrebného množstva pohonných hmôt v období krízovej situácie. V období krízovej situácie SHM, v spolupráci so spoločnosťou Slovnaft, a.s. v dohodnutom termíne spresní požadovaný objem pohonných hmôt a harmonogram ich dodávok.

(3) Dopĺňovanie pohonných hmôt na určených čerpacích staniciach spoločnosti Slovnaft, a.s. bude zabezpečované podľa pokynov Ministerstva hospodárstva SR, s využitím palivových kariet.